



ཐེངས་འདིའི་སྒྲུབ་འབྲས། ༥༠



༡། རྗེ་མང་རྩེ་བཅུ་མ་རྩ་ཐའི་གསུང་འབུམ་
དཔེ་བསྟར་མ་བཞུགས་སོ། །

(༢༢/༧༥)

དཔལ་བཅུ་གསུང་ཐོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྐྱིགས།

གྲུང་མོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་རྙིང་ཁང་།

出版人:周华
责任编辑:瑛博
封面设计:多吉

图书在版编目(CIP)数据

觉囊·多罗那他文集:藏文/觉囊·多罗那他著

百慈藏文古籍研究室编.-北京:

中国藏学出版社,2008.4(先哲遗书.43-87)

ISBN 978-7-80253-013-3

I.觉… II.觉…②百… III.喇嘛教

-古籍-汇编-藏语 IV.B946.6

中国版本图书馆CIP数据核字(2008)第040183号

先哲遗书 (七十)

觉囊·多罗那他文集

(28/45)

百慈藏文古籍研究室编辑整理

*

中国藏学出版社出版发行

北京墨人彩色印刷有限公司印刷

*

开本:880×1230毫米 1/32 印张:563

2008年4月第1版 2008年4月第1次印刷

印数:0001-1500册

ISBN 978-7-80253-013-3

本文集总定价(1-45卷):910.00元

དཔེ་སྒྲིག་པ། ལྷོ་ཕྱོད་ཀྱི་རྩོམ་པ།
དཔེ་སྒྲིག་པ། ལྷོ་ཕྱོད་ཀྱི་རྩོམ་པ།
ལྷོ་ཕྱོད་ཀྱི་རྩོམ་པ། ལྷོ་ཕྱོད་ཀྱི་རྩོམ་པ།

গেহাটী, পুষ্টি, বস্ত্র, স্বাস্থ্য

དེའི་འདུན་ཅུ་ལ།

༄༅ རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མའི་གཞུང་འབུམ།

(33/24)

དཔལ་བཞེས་པོ་དམིག་དཔེ་རྒྱུད་ཁྱིམ་འཁུར་ཁང་གིས་བསྒྲིགས།

ཀུན་མཁའ་འོད་དུ་འགོད་པ་དཔེ་རྒྱུད་ཁང་གིས་བསྐྱུར་ཏེ་བསྒྲུབ།

[illegible][illegible]

|| ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ||

५५५५५ ०००—१५००

ISBN 978-7-80253-013-3/B.51

གསུང་འབུམ་ཆ་ཚང་(དེའ་) ༡-༥༧(ཡོད་) ༧་ཟིན་ཐོས་ ༡༡༠. ༠༠

མེས་པོའི་བྱལ་བཞག་དཔེ་ཚོགས་བསྟུ་སྒྲིག་ལས་མིའི་མཆན་པོ།

སྤྱི་ཁབ་བསྟུ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ་གཙོ་བོ། གཟན་དཀར་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ།

བསྟུ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་གཞོན་པ་དང་། གཙོ་སྒྲིག་པ། ཀམ་བདེ་ལེགས།

གཙོ་སྒྲིག་གཞོན་པ། འགྲོ་འདུལ་ངོ་ཇེ།

བསྟུ་སྒྲིག་པ། ལུན་སེལ། ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ། བསྟན་འཛིན་བློ་གྲོས།

ལྷ་བ་བསྟན་འཛིན། ཤེས་རབ་བཟང་པོ།

ཁྱེད་ཀྱི་དང་དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན། དབལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ། ལུང་བ་ཕྱིན་ལས།

དགོན་མཆོག་བསམ་གཏན། ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ། བསྟན་པ་དར་རྒྱས།

པར་སྒྲིག་ལག་རྩལ་པ། ཚེ་རིང་ཚེས་སྟོན། ཤེས་རབ་དབལ་གཡང་།

བསོད་ནམས་འབྲུག་རྒྱས།

༣། དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

《མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག》 ཅེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་འདི་ནི་དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་
འཇུག་ཁང་གིས་བསྐྱིགས་ཤིང་འདི་ག་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བསྐྱོན་པའི་དཔེ་རྙིང་དཔེ་
ཚོགས་གིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མ་ལས་དབང་གཟན་དཀར་རིག་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་མཆོག་གིས་སྦྱིའི་གཙོ་
སྦྱོང་གནང་སྟེ། དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ཉེ་པའི་ལོ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་
འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་བོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་སར་བཞུགས་པའི་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་པོ་ཉི་ཁྲི་འོངས་པ་རང་
བྱུང་དང་མིའི་གཞོན་འཛེས་འཛིག་ལ་ཉེ་པའི་ཉེན་ཁ་ལས་བསྐྱབས་ཏེ་ལྷགས་པར་བསྐྱིགས་ཤིང་དཀར་ཆག་
ཏུ་བཏབ། དཔེ་ཐུམ་གསོལ། དཔེ་སྐྱོན་བཞེངས་ཏེ་སྐྱབ་སྐྱོབ་མཛད་གནང་བ་དང་གནང་མུས་སུ་ཡོད་པ་ནི།
རང་རེའི་མེས་པོའི་ཤུལ་ནོར་སྐྱབ་སྐྱོབ་རྒྱུན་འཛིན་དང་བོད་རིག་པའི་གལ་ཆའི་དབྱེད་གཞི་མཐོ་འདོན་གྱི་
དགོས་པ་ཆེ་བ་མ་ཟད། རང་རྒྱལ་མི་རིགས་རིག་གནས་ནོར་མཛོད་དར་རྒྱས་དང་སྐྱབ་སྐྱོབ་བགྱི་པའི་འཕྲིན་
ལས་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

ཉེ་ཆར་དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དང་འདི་ག་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གཉིས་ཞིབ་
གྲོས་ཁྲུལ་མཐའ་། སྤེལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྐྱབ་སྐྱོབ་དང་བོད་རིག་པའི་དབྱེད་ཡིག་སྐྱབ་སྐྱོབ་དང་ཆ་ཆར་དུ་
གཏོང་བའི་དམིགས་ལུལ་ངོས་འཛིན་གཅིག་གྱུར་ཐོག་ 《བཀའ་གདམས་དཔེ་དཀོན་གཅེས་བཏུས་》 ཞེས་
པའི་དཔེ་རྙིང་དཔེ་དཀོན་གྱི་དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོ་ཞིག་ལུ་མཐུད་ནས་ལྷགས་སྐྱིག་དང་དཔེ་སྐྱོན་ཕྱེད་བཞིན་
ཡོད་པ་དང་། ད་ཆར་ཡང་དམིགས་ལུལ་དགོས་པ་གཅིག་གྱུར་ཐོག་ 《མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག》 ཅེས་པའི་
དཔེ་རྙིང་དཔེ་དཀོན་གལ་ཆེན་གྱི་དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོ་འདི་ཉིད་པར་སྐྱོན་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྔོན་བྱོན་མེས་
པོ་མཁས་དབང་དམ་པ་དུ་མས་ཤུལ་དུ་བཞག་པའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་དཀོན་གལ་ཆེན་རྣམས་དང་། འཕར་
འཐོར་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་དཀོན་གལ་ཆེན་དག་ཚྭ་གསལ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱིགས་པ་འདིའི་ནང་དོན་ཐད་
ལ། བརྟན་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ། ཆད་མ་རིག་པ། སྐྱ་རིག་པ། བཟོ་རིག་པ། ལོ་རྒྱུས། ཕྱིས་རིག་
སོགས་བརྒྱ་ལྷག་རིག་པའི་གནས་ཀྱང་འདུས་པའི་དཔེ་དཀོན་ནོར་བུ་དགོས་འདོད་ཀྱང་འབྱུང་ལྷ་བུ་ཞིག་
ཡིན།

འདི་འདྲའི་དཔེ་སྐྱོན་མཉམ་ལས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ལེགས་པོ་ཤིང་ཅག་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ལ་ཐོབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
སྐལ་བ་བཟང་ཞིང་ག་ཟི་བཞིན་གྱི་འོས་འགན་ཞིག་ཏུ་བརྟེན་ཏེ་ལོ་འགའི་དཔེ་སྐྱོན་འཆར་གཞི་གཙོ་བོའི་ནང་
དུ་བཀོད་ཟིན་ཅིང་། ལས་གཞི་འདི་ལ་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་དབུ་བྱིད་དང་རྒྱལ་
ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་དུ་མས་གདོང་འཛོག་དང་མཐོང་ཆེན་གྱིས་སྐལ་མ་ཡང་ཐོབ།

《མེས་པོའི་ལུལ་བཞག》 གི་མ་ཕྱི་པལ་ཆེར་ནི་དབུ་མེད་བྱིས་རྙིང་ག་སྟག་ཡིན་པས། མ་དཔེ་
གསལ་མི་གསལ་དང་སྐྱད་ཡིག་མང་ཞིང་བྱིས་རྙིང་སྟག་མེད་མིན་གྱི་དབང་གིས་གྲོག་དཀའ་བའང་ཤིན་ཏུ་མང་
པོ་འདུག འོན་ཀྱང་དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ལོ་མང་རིང་ཉམས་སྦྱང་
བསྟུ་ལེན་དང་མཁས་དབང་དུ་མར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར་བརྟེན་ཡིག་གཞུགས་གསལ་རྒྱག་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་
ཐུབ་པ་བྱུང་། པར་ཤིང་དུ་འཕོད་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དཔེ་རྙིང་གཞན་པ་དང་བསྟར་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་ཡོད་པ་
བཅས་ཏེ་ཞིབ་ཆ་དེ་བ་མོ་སོའི་བསྟུ་སྒྲིག་གསལ་བཤད་དུ་གཟིགས་པར་ལྟ།

དཔེ་རྙིང་སྐྱད་སྐྱོད་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་ དཔེ་སྐྱོན་གྱི་ལས་ཀ་འདི་ལ་རྒྱལ་སྐྱོར་དང་ཐུགས་ཁུར་གནང་
མཁན་གྱི་མཁས་དབང་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་དབུ་བྱིད་
ལྟོན་རྒྱས་དང་། མཁས་དབང་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྐྱོར་དང་མཁུལ་སྟོན་གྱི་
བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་པ་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྟེན་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དཔལ་བཅེགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་
འགན་འཛིན་པ་ལྟོན་རྒྱས་དང་། ཞུ་དག་པ། ཡིག་རྒྱག་པ་སོགས་མདོར་ན་ལས་གཞི་འདི་ལ་ལྷག་བསམ་
དང་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་ཞུས་ཕྱི་ཞུ་མཁན་རྣམས་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་།

དཔེ་ཆོགས་འདིའི་དཔེ་སྐྱོག་དང་ཞུ་དག་ཐང་ལ་ཏུ་ཅང་ནན་ཏན་དང་ཞིབ་ཆོགས་བཟུ་ཞུལ་བྱས་མོད།
འོན་ཀྱང་ང་ཚོར་ཤེས་ཆད་དམན་པའི་དབང་གིས་ནོར་འཁུག་མི་ཉར་བ་ཡོད་སྟེ་དཔལ་དཔྱད་ལྟོན་དག་གིས་
ནོར་བཅོས་ཡོ་བསྐང་གི་དགོངས་འཆར་ལྷག་སྒྲོལ་གནང་བར་ཞུ།

ཞེས་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས།

སྤྱི་ལོ་༢༠༠༢ལོའི་རྩྭ་བ་དང་བོའི་ཆེས་༡༠ལ།

སྒྲོན་འགྲོའི་བླ་ཆེ་ལ།

དེ་ལ་འདིར་རང་ཅག་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་འདིར་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པའ་རྒྱལ་ས་
 དང་། ས་དགོ་བཀའ་རྒྱུ་མཁས་ཀྱི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་དམ་པའི་སྒྲིམ་
 རུ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས། བཤད་རྒྱལ་གྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་
 པའི་ཆོས་བརྒྱད་དང་བཀའ་རྒྱལ་མཐའ་དག་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་ཐུན་
 མོང་གི་རིག་གནས་སུམ་རྟགས་སྟན་པལ། མངོན་བརྗོད་སྤེལ་སྦྱོར། རྒྱར་ཅིས་འབྲུང་
 ཅིས་། རྒྱ་ཚད་བཟོ་གསོ་སྟགས་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་
 ལུགས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཚང་ལ་མ་ཞོར་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་འཆད་ཉན་
 འབྱུང་གསུམ་དང་། བཤད་རྒྱལ་ལས་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐོག་མར་སྟོལ་གཏོང་།
 བར་དུ་གཏན་ལ་པལ། རིམ་བཞིན་དར་རྒྱས་བཏང་བ་སྟགས་འདྲིན་སྦྱོང་སྟེལ་བར་
 མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་བདག་གུན་ལ་བརྟེན་ནས། དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དུ་
 བཞུགས་སོ་ཙོག་གི་སྒྲིགས་བམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་སྦྲུངས་ན་རི་རབ་ལྷན་པོའི་
 གཏོས་དང་མཉམ་ཞིང་། ཆོས་ཚན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་རི་སྟོད་ཡོད་པ་གྲངས་སུ་བགྲངས་
 བ་ནས་མཁའི་གཟའ་རྒྱར་ཆོགས་ཀྱང་སྦྱེངས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་མཆིས་པ་ཙམ་དུ་མ་
 ཟད་། རྒྱ་བལ་རྟོར་སྟགས་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་རྩེད་དར་བྱུང་ཆེ།

ད་ལྟའི་ཆར་བོད་རིག་པ་ལམ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཅེས་སུ་གསལ་བ་འདི་ཉིད་
འཛམ་གླིང་གར་རྒྱུ་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་དག་རྒྱལ་མཆོད་དེ། དཔེར་ན། ཡོ་ཀ་སི་ཤོར་རྩི་
དང་། རྩར་མིད་ལྟ་སུ་ཡོ་ཤོར་དང་། ཡ་རི་སོགས་སུ་གསལ་ཆོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཆོན་མོ་

ནམས་སུ་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་མཛོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སློབ་གཉེན་བྱེད་སའི་སྡེ་ཆོན་དང་སློབ་མ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཡོད།

དེ་ནི་གོང་དུ་སླུམ་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་ཅེས་པ་དེ་གང་དང་གང་ཡིན་པའི་ངོ་སྟོན་མདོ་ཙམ་ལུ་ན། དེ་ཡང་རི་རྒྱན་དུ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྐལ་མེན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། ཆོས་སློབ་ཐོན་མི་བེ་རོ་རྒྱ་ཅོག་ཁང་། །གཞུབས་ཆེན་མེན་བཟང་རྫོག་ལོ་ས་སྒྲུ་པ། །བུ་སྟོན་བཤད་རྒྱུན་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ། །ཞེས་དང་། བོད་ཡུལ་སྒྲུབ་བརྒྱད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། །རྟིང་མ་བཀའ་གདམས་ལམ་འབྲས་བཀའ་བརྒྱད་པ། །ཤངས་པ་ཞི་བྱེད་སྦྱོར་དུག་བསྟེན་སྒྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་བྱའི་གཞུང་ལུགས་སྡེ་ཆོགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁྱད་དང་འཆད་རྩལ་གྱི་དབྱེ་བས་བཤད་རྒྱུན་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ་དང་། སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་རྩལ་ལ་བརྒྱད་པའི་ཁྱད་པར་དང་མན་ངག་གི་དབྱེ་བས་སྒྲུབ་བརྒྱད་འདྲན་པའི་ཤིང་རྟ་བརྒྱད་དེ། བཤད་སྒྲུབ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་ཞིག་བདག་ཅག་གི་ཡབ་མེས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིས་པའི་ལུས་སྟོག་ལོངས་སྟོན་ཐམས་ཅད་མངས་པ་མེད་པར་བཏང་སྟེ། བྱི་རབས་རང་རེའི་བརྒྱད་འཛིན་རྣམས་ལ་འཕྲན་ཡུན་ཕན་བདེའི་དཔལ་ལ་དམིགས་ནས་བཞག་པའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མཆིས།

དེ་དག་ལས་མང་ཆེ་བ་རིག་གསར་ལོ་བརྩའི་གོང་ཆག་ཆེན་པོ་སོགས་དུས་ཀྱི་རྒྱད་པའི་དབང་གིས་སེམས་མེད་འབྱུང་བཞིའི་འཛིག་པ་དང་། སེམས་ལྡན་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གཞོད་པས་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ནི་རྒྱ་བོད་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ལགས།

རིག་གནས་གསར་བརྟེན་མཛུགས་སྒྲིལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏང་གི་ཡང་
དག་པའི་མིང་ཐུག་གི་ཉི་འོད་སྤར་ཡང་འཕྲོས་ཏེ། ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་གིས་འགོ་
ཁྲིད་དང་ཅ་འཛུགས་གནང་ནས། དཔེ་རྙིང་འཐོར་བསྐྱུད་དང་། ལེགས་སྒྲིག་དཔེ་
རྒྱུན། རྒྱུར་སྒྲེལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རང་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུ་
དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གི་བྱ་བར་སོ་སོའི་འཕྲོས་བསྐྱུད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱེལ་རྒྱུ་བའི་
རྒྱལ་བ་བཟང་པོའི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་བ་འདིར། རང་རྒྱུ་
ཡབ་མེས་རྣམས་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཕ་ཙོར་མང་པོ་ཞིག་ད་དུང་ཡང་རེད་ཅག་གི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་རྒྱལ་དུ་ལྷག་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་གཅིས་སྤྱོད་ཆེན་པོས་རྒྱུ་
སྒྲོབ་དང་དར་སྒྲེལ་བྱེད་རྒྱ་ནི་མེས་རྒྱལ་གིས་གནང་བའི་ལས་འགན་ཡིན་པར་མ་
ཟད། ལུ་ཅག་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྒྲོབ་གསོའི་བྱ་བར་ལེགས་སྒྲིལ་འབྲེལ་མ་ཁན་གི་
གན་དར་འབྲིང་གསུམ་གི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་མཆོན་ན། རང་རྒྱུ་ཐུག་པར་བབ་
པའི་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་གཟི་འོད་སྤར་འབར་བའི་འོས་འགན་མཆོག་ཏུ་རྒྱུར་
པ་ཞིག་གྲང་ཡིན་པར་སེམས།

དེར་བརྟེན། ཐོགས་དང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་སྤྱི་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ལྷགས་ཚུམ་གནང་བའི་གསུང་རབ། བཤད་རྒྱུ་བྱིང་རྟ་བཙོ་བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་
མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་དང་། ཆོས་འབྱུང་དང་གདན་རབས། རྣམ་ཐར་དང་
གསན་ཡིག་བརྒྱུད་དང་སྟོན་རག། རྩིས་དང་གསོ་རིག་སོགས་དཔེ་དཀོན་འཐོར་
པ་རྣམས་བསྐྱུས། ཆད་པ་རྣམས་བསལ། ཉམས་པ་རྣམས་གསོས། འབྲུགས་པ་
རྣམས་བསྒྲིགས་ཏེ་དཔེ་ཆོགས་འགའ་རིམ་པ་བསྐྱར་ཆགས་སུ་པར་དུ་བསྐྱུན་པ་དང་
བསྐྱུན་རྩིས་ལས།

ད་ལན་འདིར་རྩོམ་རྩེ་བཅུན་ཏུ་ར་རྩེ་ཐའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་མ་
འདི་རྒྱ་ཆའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་དུ་སྟུལ་བ་ཡིན།

འབྲུང་ཆར་ང་ཆོའི་དཔེ་ཆོགས་དཔར་སྒྲུབ་ཞུ་བྱའི་སྒྲོར་ལ་ལྷག་བསམ་ལྡན་
ཞིང་མཁུན་སྒྲུབ་ཡངས་པའི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་གྱི་བཀའ་
སློབ་སྟུལ་གནང་དང་། དཔེ་དགོན་གྱི་མ་ཕྱི་གཡར་གནང་གི་སྒྲུབས་འཇུག་ཡོང་བ་
མཁུན་མཁུན། །

ཞོར་འཕྲོས་གསལ་འདེབས་ཞུ་བ། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་ལུས་ཀྱི་ལང་ཆོ་རྒྱས་
ཤིང་། མེས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་བཀའ་བའི་གཞོན་སྒྲུས་རྣམས་ལ་མཆོན་ན། སྤྱིང་པོས་
དབེན་པའི་ཁ་ཐོ་འདོན་པ་ལས། ཟོལ་མེད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་དཀར་པོ་སྤྱིང་ལ་
འཆར་། རོན་ལྡན་གྱི་རྣམ་དཀར་བྱ་བ་དང་དུ་ཡིན། ལྷན་མེད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་
གཞུང་སློབ་གཉེར་བྱེད། འཁོས་བསྟན་གྱི་མི་ཁྱའི་ལས་ཀ་ཅུང་ཟད་རེ་སྒྲུབ་ཅུས་ན།
མེས་རྒྱལ་ལ་ཞབས་དོག་འབྲུབ། རང་རིགས་ལ་ལེགས་སྒྲུས་འབུལ། རང་ཉིད་ཀྱི་
ལ་རྒྱ་མངོན་སྟུང་པ་ཞིག་ཀྱང་འོང་བ་ནི་མཐོང་ཆོས་མངོན་གྱུར་ལགས་པས། དེ་
བཞིན་དགོངས་དབྱིངས་སུ་རྒྱུབ་པར་ཞུའོ། །

ཐོན་འཕྲོག་ཀན་འབུམས་པོ་སྟུང་བསྟན་ཉི་མས།
སྟེ་ལོ་༡༠༠༧པའི་ཟླ་ཆོས་ལ་གུས་སུལ།

བསྐྱེད་གསལ་བཤད།

ད་ལམ་ང་ཚོའི་རོ་ནང་རྩེ་བཙུན་ཏུ་ར་བྷ་ཐའི་གསུང་འབུམ་སྤྱོད་གས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་གས་ཏེ་པར་སྐྱེན་ཞུས་པ་འདི་ནི། གཟན་དཀར་མཆོག་སྤུལ་ཐུབ་
བརྟན་ཉི་མའི་བཀའ་སློབ་དང་བདག་སྐྱོན་འོག་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ཡང་སྤྱིར་ཁོང་ལ་གསུང་འབུམ་བོད་བཞི་བཅུ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་
ཕྱིས་སུ་བྲིས་པའི་རྣམ་ཐར་འགའ་ལས་གསལ་ཡང་། དངོས་སུ་བོད་བཞི་
བཅུའི་དཀར་ཆག་ཁ་གསལ་ཞིག་ད་སྐོན་ང་ཚོའི་མཇལ་རྒྱ་མ་བྱུང་། ད་ལམ་
དངོས་སུ་མཇལ་རྒྱ་བྱུང་བའི་བོད་བཙུན་ལྟ་ནི། དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་རྟག་
བརྟན་པར་མ་ཞེས་འབོད་པ་འདི་ནི། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་འབྲུག་(སྤྱི་
ལོ1616) ལ། མངའ་རིས་སྤྲད་ཀྱི་གྲུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གསུམ་
པའམ། ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ་དམར་པོ་སྡེ་བསྐྱངས་ན་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་པ་བསོད་
ནམས་དབང་ལྷག་སྡེས་ཡོན་བདག་བྲས། ཏུ་ར་བྷ་ཐའི་དངོས་སློབ་གཉའ་ཡི་
བརྩེ་དགོན་མཆོག་ལེགས་པས། ཐོག་མའི་མཆོམས་སྒྱུར་དང་པར་བྱང་འབྲི་བ་
སོགས་བྲས་ཏེ། ཏུས་འཁོར་སྤྲགས་ཐེང་དང་སྐད་གཉིས་ཤན་སྤྱར་སོགས་ཆོས་
ཆོན་བཅུ་བཞི་ཤིང་པར་དུ་བཀོས་པ། རྟག་བརྟན་དམ་ཆོས་སྤིང་དུ་སྐྱེན་དངས་
ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེའི་སྤྱིང་དུ་རྟག་བརྟན་རང་ནས་བཀོས་པ་བཅས་བོད་

བཙུ་ལ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་སྤྱད་པའི་མ་ཚར་གཅིག་ །ཀྱལ་དབང་ལྷ་པ་
ཆེན་པོས་འབྲས་སྤངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་བ། བྱིས་དུས་འགྱུར་
སྐབས་སུ་པེ་ཅིང་མི་འགས་ལོ་བྱང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་། དེང་སང་བོད་ལྗོངས་
དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་སྤྱོད་དྲངས་ཏེ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན།

ཡང་གངས་ཙན་མཁས་གྲུབ་འུམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་ལས། ཁོང་ལ་
གསུང་ཚུམ་གྱི་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་ཀྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོས།
གསུང་འབྲུམ་གྱི་དཔེ་རྒྱུ་ལ་སྤྲོད་ཀྱང་ཀྱུ་བཏབ་སྟེ་པར་མི་ཆོག་པ་མཛོད་པས་
ད་ལྟ་ཁོང་གི་གསུང་ཚུམ་རྒྱུ་ལ་ཁོང་གི་ཙན་ཙང་དཀའ། ཀྱལ་དབང་ལྷ་པ་
ཞིང་དུ་གཤེགས་རྗེས། སློ་གྲོས་བརྟན་པས་ཁོང་གི་གསུང་འབྲུམ་ལ་དཀར་
ཆག་བསྐྱུས་པ་ཞིག་མཛོད་འདུག །དེའི་རྗེས་ཞ་ལུ་རི་ལུག་སྤྱལ་སྤྱུས་མཛོད་
པའི་ཏུ་ར་ལུ་ཐའི་གསུང་འབྲུམ་དཀར་ཆག་དྲངས་གསལ་མེ་ལོང་ཞེས་པའི་
ནང་དུ། བོད་ཀ་ནས་ཙ་བར་བཅུ་བདུན་ལ་ཆོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་དོན་གཉིས་
དང་། ལྷེ་བ་གངས་བདུན་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་བཞུགས།

ད་ལྟ་པེ་ཅིང་མི་འགས་ལོ་བྱང་དུ་བོད་བཅུ་བདུན་ལ་ཆོས་ཚན་ཉིས་
བརྒྱ་དོན་བརྒྱད་དང་། ལྷེ་བ་གངས་བདུན་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཙ་བརྒྱད་
བཞུགས་ཞེས་གསལ་ཡང་ང་ཚོའི་གོང་གི་དཀར་ཆག་གཉིས་པོ་ད་སྟོན་མཇལ་
རྒྱུ་མ་རྟེན། དེ་ཡང་ཞ་ལུ་རི་ལུག་སྤྱལ་སྤྱུས་དཀར་ཆག་དྲངས་གསལ་མེ་ལོང་
ཞེས་པ་ལྷགས་ཚུམ་གནང་སྟེ། སྤར་རྟག་བརྟན་གྱི་གིང་པར་དུས་ཟིང་དབང་

གིས་ཉམས་ཆག་ཤོར་བ་ནམས། ཁ་གསོ་མཛད་ཚུལ་ཐོས་ཀྱང་ཞིབ་ཐུང་ལོ་
 རྒྱས་ཁ་གསལ་མཛལ་རྒྱ་མ་བྱུང་། ད་ལྟ་དགོན་འཇམ་དབྱངས་ནམས་རྒྱལ་
 གྱི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞགས་པའི་པར་རྟིང་པོད་བཅུ་བདུན་འདི། ཞ་ལུ་རི་ལྷག་
 རྒྱལ་རྒྱས་ཉམས་གསོ་མཛད་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམས་སྟེ། ད་ལྟ་རྟག་བརྟན་གྱི་
 པར་རྟིང་པོད་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞགས་པ་པོད་བཙེ་ལུ་དང་། པོད་
 གྲངས་དང་ཆོས་ཚན་མང་ཉུང་ཆོག་མཚམས་སོགས་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་
 ཐུང་།

ད་ལམ་ང་ཆོས་ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་གྲོག་གྲང་ནང་དུ་བཅུག་སྐབས་
 གྱི་ཐོག་མའི་མ་དཔེ་ནི། ཉེ་ཆར་བླ་མ་ཡོན་ཏན་བཟང་པོས་འཇམ་ཐང་དུ་གིང་
 པར་ལ་བསྐོས་པའི་སྒྲེགས་བམ་ཉེར་བཞི་ཅན་དེ་ལ་བྱས་ཏེ་ཁྱེད་ག་ཐེངས་
 གསུམ་བྱས། དེ་རྗེས་སྤར་རོ་ནང་རྟག་བརྟན་དུ་བཞགས་པ་ཚུམ་པ་པོ་དྲ་ར་
 ལྷ་ཐ་རང་ཉིད་གྱི་ལྷག་དཔེ་སྐབས་འགར་བྱག་མཆན་ཡོད་པ། ད་ལྟ་འབྲས་
 རྒྱངས་གནས་བཅུ་ལྟ་ཁང་ནང་བཞགས་ཤིས་མ་པོད་རྒྱང་བཅུ་ལ་ཆོས་
 ཚན་༤༥ལ་བསྐྱར་གཞི་དང་། རོ་ནང་རྟག་བརྟན་གྱི་པར་རྟིང་པོད་བཙེ་ལུ་པོད་
 ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞགས་པ་དང་། ཨ་རི་བ་དགོན་འཇམ་དབྱངས་
 རྒྱལ་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞགས་པ་པར་རྟིང་པོད་བཅུ་བདུན་ཡོད་པ་གཉིས་
 རྒྱགས་བསྐྱེད་ཀྱིས། པར་རྟིང་པོད་ཉི་ཤུ་ཙམ་ལ་ཆོས་ཚན་༥༡༤བྱུང་བ་ལ་
 སྤར་བྱེད་བྱས་ཏེ་དཔེ་བསྐྱར་ཐེངས་དང་པོ་ཞུས།

དེ་ནས་རྟག་བརྟན་གྱི་པར་པོད་ཉི་ཤུ་ལ་བསྐྱར་གཞི་དང་། འཛམ་གང་གི་
 པར་མས་སྐྱར་བྱེད་བྱས་ཏེ་དཔེ་བསྐྱར་ཐང་གཉིས་པ་ཞུས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
 པར་མ་སྐྱ་མྱི་གཉིས་དང་བྲིས་མ་གཅིག་བཅས་དཔེ་གསུམ་པོ་རྩ་བའི་ཆ་
 རས་གཅིག་མཚུངས་སུ་བཞུགས་པ་ལས་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་མི་འདུག། ཆོ་གའི་
 རྫོང་ལ་མི་འདྲ་བ་རྩུང་ཟད་ཡོད་པ་ནི་མཆན་དགུས་སུ་ཤོར་བ་ཡིན་འདུག་པ་
 རྣམས་ཀྱང་། གྲུག་རྟགས་ནང་དུ་བརྩམས་ཏེ་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད། རྟག་བརྟན་
 པར་རྫིང་དང་འབྲས་སྤྲངས་བྲིས་མ་གཉིས་སུ་དཔེ་མ་བཞུགས་པ། འཛམ་གང་
 པར་མའི་ནང་བཞུགས་གསུང་ཐོར་ཤུའི་རྫོང་ལ་རྟགས་ཅན་དང་། ཞ་རྟགས་
 ཅན་གཉིས་དང་། ཟ་རྟགས་ཅན་དབུ་མ་ཐེག་མཆོག་གི་ཟིན་བྲིས་རབ་བྱེད་
 དུག་པ་ཡན་ཆད། ཏཱ་ར་བུ་ཐའི་ཞལ་གསུང་སྟོབ་མ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོས་ཟིན་
 བྲིས་སུ་བཞོད་པ་དང་། རབ་བྱེད་བརྟན་པ་བརྒྱད་པ་གཉིས་ཇ་འགྲོའི་དགེ་
 བཤེས་མཆོག་གྲུབ་རྒྱ་མཚོས་གསར་དུ་བསྐྱབ་པ། འ་རྟགས་ཅན་ཉང་ལུལ་གྱི་
 ལོ་རྒྱས་ཏཱ་ར་བུ་ཐའི་ཞལ་བཏགས་མཛད་པར་གྲགས་པ་བཅས་ཆོས་
 ཚན་༡༡ལ་འཛམ་གང་གི་པར་མའི་དཔེ་གཅིག་ཤུ་ལས། རྟག་བརྟན་པར་
 རྫིང་དང་འབྲས་སྤྲངས་བྲིས་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱར་གཞི་མ་རྫིང་། རྟག་བརྟན་པར་
 རྫིང་གཅིག་ཤུ་ལས་གཞན་གཉིས་ལ་མེད་པ་ཆོས་ཚན་༧། ཡང་རྟག་བརྟན་དང་
 འཛམ་གང་པར་མ་གཉིས་ཆར་མེད་པ། འབྲས་སྤྲངས་གནས་བརྩམས་ལང་དུ་
 བཞུགས་པའི་གྲལ་ནས་ཆོས་ཚན་བཙོ་བརྒྱད་ལ་ལྟེབ་༡༩༥གསར་རྫིང་བྱང་

བ་བཅས་ལ། ལྷ་དག་བྱས་ཏེ་ཁ་སྐོང་གི་ཚུལ་དུ་བཞག་ཡོད་པ་བཅས་ཁྱོན་
བསྐྱེད་མས་དེབ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་ལྔ་ལ་ཆོས་ཚན་༩༠༠ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཆོའི་མ་དཔེ་
གཡར་རྒྱ་མ་རྟེན་པ་སྐྱོན་ཚུམ་པ་པོའི་ཕྱག་དཔེའི་གཡར་ནས་ཡིན་པ། འབྲས་
སྤྲངས་གནས་བརྒྱ་ལྟ་ཁང་། དཔེ་རྟགས་ཕྱི་༡༩༥ནང་བཞུགས་གཏམ་དུ་བྱ་བ་
ནོར་བུའི་འབྲུང་གནས་ལྟེ་བལ། ཡང་ཕྱི་༡༠༥ནང་བཞུགས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
ནམ་བཞག་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱན་ནམ་པར་བཀོད་པ་ལྟེ་བལ་༡༡༡ རྟེ་ལག་
བྲིས་ཀྱི་ཆོས་ཚན་གཉིས་པོ་མ་འོངས་པར་དཔེ་གཡར་ཐབས་བྱ་དགོས།

ད་ལྟ་ང་ཆོས་དཔེ་བསྐྱར་དང་ལྷ་དག་གི་སྐབས་སུ་མ་དཔེ་རྩ་འཛིན་
བྱས་ཏེ། དཔེ་གསུམ་མི་འདྲ་བའི་ཆེ་རྟག་བརྟན་ལ་<<རྟ>>རྟགས་འདི་དང་།
འཛམ་ཐང་ལ་རྟགས་<<རྩ>>འདི། དག་ཆནོར་བཅོས་ལ་གྲག་རྟག་འདི།]
དང་། མཆན་ནམས་གྲག་རྟག་< >འདིའི་ནང་དུ་སྒྲག་ཡོད།

གསལ་བཤད་ལྷ་རྒྱ་ཞིག་ལ་དཔེ་བཞི་པའི་ནང་དུ། གྲུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་
པའི་གསུང་ཆོས་ཚན་བཞི། དེག་འཛིན་ཆེ་དབང་གྲུན་ཁྱབ་གྱི་གསུང་ལྟ་
སྐོའི་ཆོ་ག་ཞེས་པའི་ཆོས་ཚན་གཅིག་བཅས་འཛམ་ཐང་པར་མར་བཞག་ཡོད་
པ་དང་། ཡང་ས་བཟང་མ་ཏི་པའ་ཆེན་གྱི་གསུང་དུས་འཁོར་ཕྱག་རྒྱའི་སྐོར་
ཆོས་ཚན་གཅིག་རྟག་བརྟན་པར་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་ནམས་རང་འཇག་བཞག་ཡོད་
པ་དང་། ཁོང་གི་རང་ནམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞལ་གདམས་ནམས་སྤྱ།
གཙང་གི་ལུལ་སྤྱད་ཡིན་ནམ་སྤྱམ་པའི་ཐ་སྤྱད་གོ་དཀའ་བ་མང་པོ་ཞིག་

བེད་སྤྱད་གནང་བ་དག་ཀྱང་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

ད་ལམ་བཀའ་འཁུམ་འདི་རྩིས་འཁོར་ནང་དུ་བླུགས་པའི་འགྲོ་སོང་ལྟ་
འདྲ་ཚོགས་པ་ནས་ཞུས་ཤིང་། བར་སྐྱེན་ཚར་ལྔ་བརྒྱའི་འགྲོ་སོང་བོད་རིག་པ་
དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་བཀྲིས། ཚར་བརྒྱད་བརྒྱའི་འགྲོ་སོང་རྩོན་གྱིན་སོགས་ཀྱི་
རྒྱའི་སྐྱེན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་གནང་ཞིང་། ཚར་ཉིས་བརྒྱའི་འགྲོ་སོང་ལྟ་འདྲ་
ཚོགས་པ་ནས་བཀྲིས་པ་བཅས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ལས། ད་ལམ་དངོས་སྤྱད་པར་དུ་
བསྐྱེན་སྤྱབ་པ་བྱུང་སྟེ་རྒྱ་རྒྱུ་ཆེའི་གྲོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེན་ལམ་དུ་སྤུལ་བ་ཡིན།

ལས་གཞི་འདིར་བོད་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་མ་དཔེ་བོད་བཙུ་ལྔ་
གཡར་གནང་བྱུང་བ་དང་། འཛམ་གང་སྤྱི་མ་སྐྱེན་སེལ་མཚོག་ནས་ཀྱང་མ་
དཔེ་བཙུ་ལྔ་རྒྱུ་ཆེའི་གྲོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེན་ལམ་དུ་སྤུལ་བ་ཡིན།
མང་གནང་བ་དང་། ཁམས་སྤུལ་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་མཚོག་ནས་ཉང་ཡུལ་
ཚོས་འབྱུང་ཁུ་དག་གི་རྒྱུ་ཆེའི་གྲོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེན་ལམ་དུ་སྤུལ་བ་ཡིན།
སྤུལ་བ་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་སྐྱེན་ལམ་དུ་སྤུལ་བ་ཡིན། ཁམས་སྤུལ་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་མཚོག་ནས་ཉང་ཡུལ་
ཚོས་འབྱུང་ཁུ་དག་གི་རྒྱུ་ཆེའི་གྲོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེན་ལམ་དུ་སྤུལ་བ་ཡིན།

དཔེ་མཛོད་ཀྱི་སྐྱེན་ལམ་དུ་སྤུལ་བ་ཡིན། ཁམས་སྤུལ་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་མཚོག་ནས་ཉང་ཡུལ་
ཚོས་འབྱུང་ཁུ་དག་གི་རྒྱུ་ཆེའི་གྲོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེན་ལམ་དུ་སྤུལ་བ་ཡིན།